

การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 24 พฤษภาคม 2566

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 21 มิถุนายน 2566

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 25 มิถุนายน 2566

วิชิต เอียงอ่อน*

อลิษา ประสมผล

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน 2) วิเคราะห์สภาพปัญหาอุปสรรค และ 3) ศึกษาแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่มย่อย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนบ้านหมู่ 1 จำนวน 186 ครัวเรือน ๆ ละ 1 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสนทนากลุ่มย่อยเป็นตัวแทนจากภาครัฐ หัวหน้าชุมชนและตัวแทนครัวเรือน รวมทั้งสิ้น 9 คน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน สาเหตุหลัก ๆ ไม่มีเวลาในการจัดทำ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ เคยเข้ารับการอบรมรวมถึงเคยได้รับการแจกคู่มือ สมุด เอกสารการจัดทำบัญชีครัวเรือน สภาพปัญหาและอุปสรรค ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยังสับสนและไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน การสนทนากลุ่มย่อย พบว่า แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือน ควรมีการเชิญชวน ส่งเสริม สร้างทัศนคติที่ดี สร้างผู้นำต้นแบบ เช่น หัวหน้าชุมชน เพื่อเป็นตัวอย่างการจัดทำบัญชีครัวเรือน จัดอบรมให้ความรู้และติดตามผลหลังอบรมอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงสร้างแหล่งเรียนรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนในชุมชน

คำสำคัญ: บัญชีครัวเรือน สภาพปัจจุบัน แนวทางการพัฒนา

วิธีการอ้างอิง:

วิชิต เอียงอ่อน และอลิษา ประสมผล. (2567). การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูดอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด. วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 6(1), 103-118.

* ผู้ประสานงานหลัก: wichit.a@rbru.ac.th

An Analysis of Problem, Condition, Obstacles and Guidelines for Household Accounting to Improve the Quality of Life of the Villagers at Baan Moo 1, Koh Kood Sub-district, Koh Kood District, Trat Province.

Received: May 24, 2023

Revised: June 18, 2023

Accepted: June 25, 2023

Wichit Aiangoon*

Alisa Prasompol

Faculty of Management Sciences, RambhaiBarni Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study the current condition, analyze the problems and obstacles, and explore guidelines for household accounting to improve the quality of life in Baan Moo 1 Community, Koh Kood Sub-district, Koh Kood District, Trat Province. The research followed a mixed-method approach utilizing a questionnaire and focus group discussions as the research instruments. The sample comprised 186 Baan Moo 1 Community households, with one representative per household. Statistical analysis included percentage, mean, standard deviation, and insights from the focus group comprising nine representatives from the public sectors, community leaders, and household representatives. The findings indicated a lack of household accounting due to time constraints. However, most households had prior experience in accounting and received support from public agencies, including training and distribution of accounting handbooks and documents. Overall, the analysis revealed that the problems and obstacles were at a high level, with the highest mean indicating confusion and a lack of understanding regarding the objectives of household accounting. In terms of the guidelines for household accounting to improve the quality of life, the focus group discussions suggested inviting and promoting active participation, cultivating positive attitudes, and creating role models such as community leaders. Furthermore, or volunteer for household accounting regular training sessions should be conducted to provide knowledge and consistent, and learning resources for household accounting within the community should be created.

Keywords: Household Account, Current Condition, Improvement Guideline

Cite this article as:

Aiangoon, W., & Prasompol, A. (2024). An Analysis of Problem, Condition, Obstacles and Guidelines for Household Accounting to Improve the Quality of Life of the Villagers at Baan Moo 1, Koh Kood Sub-district, Koh Kood District, Trat Province. *Journal of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University*, 6(1), 103-118.

* Corresponding Author: wichit.a@rbru.ac.th

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ตั้งแต่ต้นปี 2563 ส่งผลให้เศรษฐกิจโลกเผชิญภาวะวิกฤตครั้งรุนแรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขณะที่ภาพรวมของไทยแม้จะสามารถรับมือกับการระบาดรอบแรกได้เป็นอย่างดี แต่ในช่วงท้ายปีกลับต้องมาเผชิญกับการระบาดระลอกใหม่ที่มีความเสี่ยงอาจรุนแรง เศรษฐกิจไทยจึงค่อนข้างได้รับผลกระทบอย่างหนัก เนื่องจากมีการพึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงประมาณร้อยละ 13 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ซึ่งถือเป็นอัตราที่สูงกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน มีหน้าซ้ำยังเผชิญปัญหาภาวะชะงักงันของภาคการผลิต (Supply Disruption) ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งผลกระทบเชิงลบจากรายได้ที่ลดลง (Income Effect or Multiplier Effect) ประกอบกับภาคท่องเที่ยวที่เคยเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากมาตรการปิดเมืองและมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศเพื่อสกัดกั้นการระบาดของโรค ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นศูนย์ติดต่อกันนานถึง 6 เดือน (ช่วงเดือนเมษายน-กันยายน พ.ศ. 2563) ขณะที่ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีทางการเริ่มผ่อนคลายเป็นลำดับและอนุญาตให้นักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ (STV) เดินทางเข้าไทยได้ แต่มีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งปี 2563 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ จึงคาดว่าจะมีเพียง 6.7 ล้านคน เทียบกับ 39.8 ล้านคนในปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 83.2 นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเชิงลบเพิ่มเติมจากความตึงเครียดทางการเมืองภายในประเทศในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี จึงคาดว่าเศรษฐกิจไทยปี 2563 จะหดตัวรุนแรงสุดนับตั้งแต่วิกฤตการเงินเอเชียปี 2541 ที่ร้อยละ 6.4 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 2.4 ในปี 2562 นอกจากนี้ด้านการใช้จ่ายภายในประเทศการบริโภคภาคเอกชนคาดว่าจะหดตัวเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2542 ที่ร้อยละ 1.1 ผลกระทบจากมาตรการควบคุมการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายประเภทต้องหยุดชะงักโดยเฉพาะธุรกิจภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อรายได้การจ้างงาน รวมถึงความสามารถในการชำระหนี้ของภาคครัวเรือนเกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงิน (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2564)

อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเกาะกูด ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2550 โดยเกาะกูดนั้นมีพื้นที่เป็นเกาะ ทั้งหมด 3 เกาะ คือ เกาะกูด เกาะแรด และเกาะไม้ซี้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาไม้ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ จะมีพื้นที่ราบบางส่วนบริเวณชายเขาและใกล้ทะเล ชาวบ้านจะใช้เป็นแหล่งเพาะปลูก พืชที่ปลูกกันมากคือ มะพร้าวและยางพารา พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะเหมาะแก่การพักผ่อนท่องเที่ยว โดยอำเภอเกาะกูดมีแหล่งการท่องเที่ยวที่สวยงาม มีนักท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญประกอบด้วย น้ำตกคลองเจ้า น้ำตกคลองยายกี น้ำตกห้วยน้ำเขียว หาดคลองเจ้า หาดตะเภา เขาเรือรบ เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด, 2565) แต่เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ต้นปี 2563 ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวภายในเกาะกูดลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ และจากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า ครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในสถานประกอบการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งธุรกิจเหล่านี้ได้รับผลกระทบจากการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ ตามมาตรการของรัฐเพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาด เมื่อธุรกิจไม่มีรายได้ทำให้เกิดการเลิกจ้างพนักงานหรือลดเงินเดือนพนักงานลง ครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 ก็ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้ด้วยเช่นกัน ทำให้ขาดรายได้ เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอด

ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน และที่สำคัญยังพบว่าครัวเรือนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้ไม่ทราบถึงรายได้และรายจ่าย เกิดการขาดการบริหารทางการเงินที่ดี ดังนั้น แนวทางหนึ่งที่ครัวเรือนประชาชนควรยึดถือ คือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความพออยู่ พอกิน พอใช้ แก่ประชาชนส่วนใหญ่ โดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และความไม่ประมาท ตลอดจนตระหนักถึงการดำเนินชีวิตอย่างเป็นขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนสามารถชาวไทยสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (พระณัฐภูมิ พันทะลี, พระธัญวัฒน์ จิรพทโน และพระครูโสภณธรรมวงษ์, 2563) เครื่องมืออย่างหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นิยมนำมาใช้ เป็นการนำบัญชีมาประยุกต์ สำหรับการบันทึกรายได้และรายจ่ายส่วนบุคคล นั่นก็คือ การส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการรับ-จ่ายเงินขึ้นในครัวเรือน เท่ากับว่า รู้จักความเป็นคนได้พัฒนาตนเอง ให้เป็นคนมีเหตุผล เป็นคนรู้จักพอประมาณ เป็นคนรักตนเอง รักครอบครัว รักชุมชน และรักประเทศชาติมากขึ้นจึงเห็นได้ว่า การทำบัญชีครัวเรือนในเรื่องรายรับรายจ่าย ก็คือวิถีแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม พอดี สอดคล้องถูกต้องตามกฎธรรมชาติที่มีทั้งความเป็นเอกภาพ และดุลยภาพอยู่เสมอ

ปัจจุบันการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นการประยุกต์ทางการบัญชีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และทำให้เกิดการประหยัดและการออม และในที่สุดก็สามารถแก้ไขปัญหาด้านหนี้ได้อย่างยั่งยืน มีรายงานการวิจัยหลายฉบับได้สนับสนุนถึงประโยชน์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือน แต่พบว่าบุคคลส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดทำ (ภัทรา เรื่องสินภิญญา, 2555) นอกจากนั้น การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้ประชาชนสามารถเรียนรู้และบันทึกข้อมูล รายการต่างๆ ที่แท้จริงของครอบครัวได้อย่างสมดุล ช่วยให้สามารถวางแผนค่าใช้จ่าย กำหนดรายรับ ที่เหมาะสมกับรายจ่าย ตลอดจนจัดสมดุลชีวิต การเก็บ และการออมได้ดียิ่งขึ้น นำไปสู่ความเข้มแข็งและมั่นคงในการพึ่งพาตนเองของชุมชน และเป็นฐานรากสำคัญในการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น การจัดทำบัญชีครัวเรือนจึงเป็นรากฐานสำคัญของการนำไปสู่การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง (นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร, 2550) ประกอบกับมีงานวิจัยของธุดม ราชรัตน์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ทำนาในบ้านแดงน้อย หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านพุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า หลังจากที่ได้เกษตรกร ได้จัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นระยะเวลา 6 เดือน พบว่า คุณภาพชีวิตและสถานะทางครอบครัวของเกษตรกรกลุ่มจัดทำบัญชีครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเริ่มโครงการ นอกจากนี้ยัง พบว่าคุณภาพชีวิตและสถานะทางครอบครัวของเกษตรกรกลุ่มจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากกลุ่มที่ไม่ได้จัดทำบัญชีครัวเรือนและงานวิจัยของเอมอร ไมตรีจิตร (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การยอมรับการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในตำบลจัวราย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การสนใจและหาความรู้เพิ่มเติม โดยเห็นว่าการจัดทำบัญชีมีประโยชน์ทำให้ประชาชนในชุมชนสามารถนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาหาวิธีการเพิ่มรายรับและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อให้รายรับและรายจ่ายเกิดความสมดุลกัน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษางานวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด” เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด โดยผลลัพธ์จากการวิจัยนี้จะใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของ

การจัดทำบัญชีครัวเรือนที่พบในชุมชน รวมถึงเป็นการส่งเสริม เสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้เกิดบริหารจัดการทางการเงินที่ดี ลดภาระหนี้สิน เพิ่มรายได้ ตลอดจนมีเงินออมมากยิ่งขึ้น จะส่งผลให้ครัวเรือนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ในครั้งนี้ เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์และบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ ในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2560)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน

บัญชีครัวเรือนเป็นการนำบัญชีมาประยุกต์ เพื่อเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นบัญชีที่ใช้สำหรับบันทึกรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน โดยปาริชาติ มณีมัย, ชลันธร ศรีธรรมโชติ, ภัทรพล วรรณราช และระวีวรรณ สุขพิลาภ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำบัญชีตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเกษตรกรในพื้นที่ในพื้นที่โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตำบลนาข้าวเสีย อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ได้สรุปการจัดทำบัญชีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การจัดทำบัญชีในสองส่วนสำคัญ คือ (1) การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือนหรือการบัญชีส่วนบุคคล และ (2) การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลักที่สำคัญ ดังนี้

1. การจดบันทึกข้อมูล (Recording) คือ การจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน/บุคคล

การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน
บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

2. การจำแนกประเภท (Classifying) คือ การจัดกลุ่มประเภทของรายการต่าง ๆ ที่ได้จัดบันทึกไว้ เพื่อความสะดวกในการสรุปผล เช่น การจัดกลุ่มของรายรับหรือรายได้ประเภทต่าง ๆ ของครัวเรือน การจัดประเภทรายจ่าย โดยแยกเป็นรายจ่ายที่จำเป็นและรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

3. การสรุปผล (Summarizing) คือ การสรุปผลรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน อาจทำเป็นรายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือน เป็นต้น

4. การแปลผลข้อมูล (Translating) และการนำไปใช้ประโยชน์ (Using) เป็นการวิเคราะห์ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมารอบครัว/บุคคลมีรายรับและรายจ่ายเป็นอย่างไร มีเงินออมหรือสามารถลดหนี้สินได้เท่าใด อันจะนำไปสู่การวางแผนและควบคุมการใช้จ่ายเงินของครัวเรือน/บุคคลในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิติญพัฒน์ ล้อมฉิมพลี (2557) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนชุมชนบ้านปากคลองบางโพธิ์เหนือ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนชุมชนบ้านปากคลองบางโพธิ์เหนือ จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยากและทำให้เสียเวลา ไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ไม่สามารถจดจำรายการใช้จ่ายในวันที่ผ่านมาบันทึกบัญชีครัวเรือน ไม่ชอบและไม่สนใจประโยชน์ในการบันทึกบัญชีครัวเรือน

ธรรณชนก นิลมณี, ศรีสมร ม่องพุฒิ, จุฑามาศ แซ่หว่อง และอรพินท์ อิ่มจงใจรักษ์ (2558) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนนั้น ตัวแทนส่วนใหญ่รู้จักการทำบัญชีครัวเรือนในระดับปานกลาง โดยได้รับคำแนะนำจากภาครัฐ วัตถุประสงค์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายในครอบครัว เริ่มทำบัญชีครัวเรือนในช่วง 7-12 เดือน และบันทึกบัญชีเป็นรายสัปดาห์ แต่พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ขาดประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ประกอบกับเจ้าหน้าที่ไม่ติดตามผล ส่งผลให้ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรีส่วนใหญ่ขาดการบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ปภาพิศ ศรีสว่างวงศ์ (2562) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพปัญหาปัจจุบันของการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชีวิตประจำวันภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือนซึ่งสามารถทำให้ทราบถึง รายรับ-รายจ่ายได้ และยังไม่มีความรู้ในการจัดทำบัญชีเท่าที่ควร

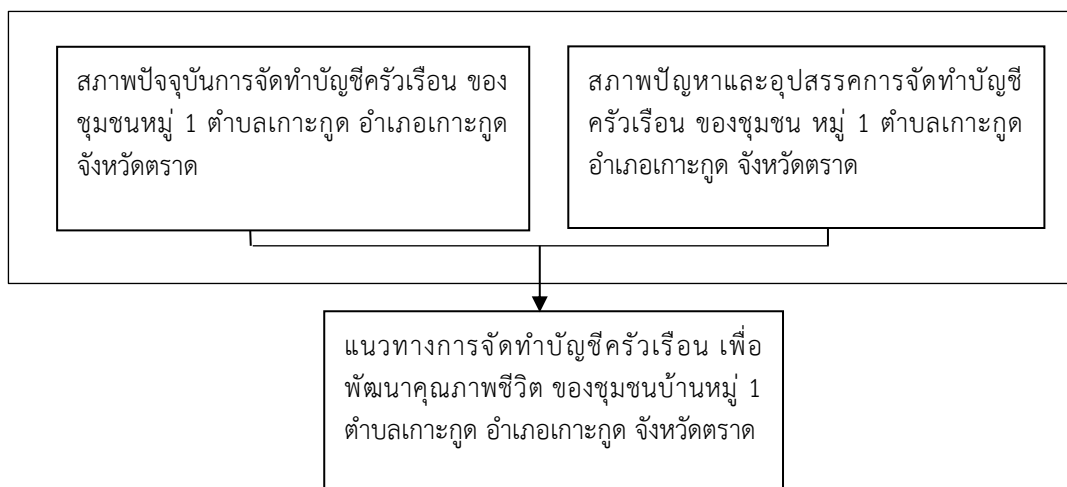
ลักขณา คำชู (2562) ที่ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมศักยภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลราษีไศล อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากต้องมีการกิจรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้

เอมอร แสงวโรตม์ (2557) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของชาวบ้านในเขตห้วยจรเข้มาก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ จัดอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนโดยเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ เน้นให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยมีหน่วยงานรัฐเป็นผู้ดำเนินการอบรม

มีการส่งเสริมให้รางวัลต่อผู้ที่มีการบันทึกบัญชีครัวเรือนเป็นประจำและควรมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยเฉพาะเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

เอกณรงค์ เรืองรัตน์ (2561) ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและแนวทางการส่งเสริม การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนของคณทำงาน ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน คือ การเห็นประโยชน์จากการจัดทำบัญชี ทำให้ทราบถึงรายรับ-รายจ่าย และภาระหนี้สิน นำไปสู่การควบคุมวินัยทางการเงินของตนเอง ปัจจัยภายนอก คือ สภาพทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อพฤติกรรมจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน นำไปสู่การตระหนักถึงการออม ต่ออนาคต และแนวทางการส่งเสริม โดยการให้ความรู้ และแรงจูงใจ ประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายในครัวเรือน นำไปสู่ความมั่นคงทางการเงินอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอกะกูด จังหวัดตราด ผู้วิจัยใช้รูปแบบในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้ดำเนินการวิจัย (Research Methodology) เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอกะกูด จังหวัดตราด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอกะกูด จังหวัดตราด จำนวน 338 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด, 2565) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ

ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 เมื่อคำนวณแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำอย่างน้อย 184 ครัวเรือน ผู้วิจัยได้กำหนดการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ ครัวเรือน ๆ ละ 1 คน จำนวน 184 ครัวเรือน โดยเป็นการสุ่มประชากรอย่างง่าย และเมื่อได้ 184 ครัวเรือนแล้วจะใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างซึ่งจะต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่สมัครใจในการให้ข้อมูล

การสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างแบบสอบถามในงานวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นพร้อมแนบแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำวิจัยด้านการบัญชีและชุมชน ที่จะทำการศึกษาพิจารณาแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน ในการลงความเห็นและให้คะแนนในข้อคำถามว่าตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ แล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Item Objective Congruence: IOC) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) โดยมีดัชนีความสอดคล้องที่ 0.94 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเสนอเพื่อขอจริยธรรมมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2565 และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์และไปทดลองใช้ (Try Out) กับครัวเรือนชุมชนในพื้นที่จังหวัดตราด จำนวน 30 ครัวเรือนที่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด โดยแบ่งได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะสำรวจรายการ (checklist) 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 6 ข้อ 3) เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นสภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด และ 4) เป็นแบบสอบถามข้อมูลข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยขอหนังสือจากคณะกรรมการจัดการถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูดและผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 และนำแบบสอบถามแจกให้ครัวเรือนในชุมชน ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 184 ครัวเรือน ซึ่งจะต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่สมัครใจให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามหนังสือราชการ ในช่วงเดือนสิงหาคม 2565 หลังจากลงพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยนี้ได้ทั้งหมด 186 ครัวเรือนหรือ 186 คน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) กับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) กับข้อมูลสภาพปัจจุบันการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

3. การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Average: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) กับข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เกณฑ์ในการแปลผลและกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความคิดเห็น ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) 4.51-5.00=มากที่สุด 3.51-4.50=มาก 2.51-3.50=ปานกลาง 1.51-2.50=น้อย และ 1.00-1.50=น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กับข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จากแบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) และนำข้อมูลข้อเสนอแนะ มาเรียบเรียงเชิงบรรยาย

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้าน หมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนจากภาครัฐ หัวหน้าชุมชนและตัวแทนครัวเรือน ที่มีบทบาทในการดูแลครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 รวมทั้งสิ้น 8 คน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด 2) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด 3) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด 4) ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด 5) พัฒนาชุมชนตำบลเกาะกูด 6) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 7) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 และ 8) ตัวแทนครัวเรือนจำนวน 1 ครัวเรือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group Discussion) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือเชิญจากคณะวิทยาการจัดการ เพื่อส่งไปยังผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน พร้อมส่งประเด็นการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มล่วงหน้า เกี่ยวกับประเด็นเกี่ยวกับการจัดการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ผ่านการตรวจคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยดำเนินการสนทนากลุ่มย่อยในวันพฤหัสบดีที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 09.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด จังหวัดตราด โดยก่อนการเริ่มการสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้าร่วมลงทะเบียนก่อนเริ่มการสนทนา และชี้แจงการบันทึกระหว่างการสนทนากลุ่ม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด โดยมีผู้เข้าร่วมการดำเนินสนทนากลุ่มย่อยในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งหมด 9 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการดำเนินการกับข้อมูลที่ได้รวบรวมจากการสนทนากลุ่มย่อยกับตัวแทนภาครัฐ หัวหน้าชุมชนและตัวแทนครัวเรือน จำนวนทั้งสิ้น 9 คน เพื่อนำมาซึ่งคำตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดมากขึ้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในประเด็นที่ต้องการหาคำตอบข้อมูลที่ได้จึงเป็นเนื้อหา (Content) และนำมาเรียบเรียงเชิงบรรยาย บันทึกการสนทนา รวมถึงเนื้อความจากเอกสาร ฯลฯ

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 เป็นเพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 ในปัจจุบันครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 ส่วนใหญ่ไม่ทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา กำลังทำ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 และเคยทำ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ผลการวิจัย สภาพปัจจุบันการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบล เกาะกูด อำเภอ เกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า ปัจจุบันครอบครัวของท่านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อสรุยอดรายรับ-รายจ่าย ประจำหรือไม่ มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 มีสาเหตุหลักในการจัดทำบัญชีครัวเรือน นั้น เพื่อต้องการทราบยอดรายรับ-รายจ่าย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และไม่ทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 โดยมีเหตุผลที่ไม่ทำบัญชีครัวเรือนนั้น เนื่องจากไม่มีเวลาการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 70 คนคิดเป็นร้อยละ 37.6 ประสพการณ์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ส่วนใหญ่มี ประสพการณ์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมา ไม่มีประสพการณ์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 43

ด้านการได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งเสริมหรือให้คำแนะนำ ส่วนใหญ่ ได้รับการส่งเสริมจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 โดยหน่วยงานหลักที่ให้การส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 การเข้ารับการอบรม ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 โดยเหตุผลในการเข้าอบรมนั้น ถูกชักชวนให้เข้าอบรมจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 การได้รับการแจกคู่มือ สมุด เอกสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน ส่วนใหญ่ เคยได้รับการแจกคู่มือ สมุด และเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และถ้ามีการจัดโครงการบริการวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนท่านจะเข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่ สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 รองลงมา ไม่สนใจเข้าร่วมโครงการจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ท่านยังสับสนและไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน	4.03	1.147	มาก
2.ท่านขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน	3.81	1.005	มาก
3.ท่านขาดการสนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เช่น อำเภอ อบต. ธนาคาร พัฒนาชุมชน หรือสถาบันการศึกษา ในท้องถิ่น เป็นต้น	3.65	1.091	มาก
4.ขาดแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากแหล่งความรู้ในอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและการนำบัญชีครัวเรือนไปใช้ประโยชน์	3.66	1.110	มาก
5.การจัดทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก ทำให้เสียเวลาในการจัดทำ	3.82	1.165	มาก
6.มีการกักจับผิดชอบในประจำวันมาก ทำให้ไม่มีเวลาจัดทำบัญชีครัวเรือน	3.83	1.168	มาก
7.ไม่สามารถจดจำรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับ รายรับ-รายจ่าย ที่เกิดในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ไม่สามารถจัดทำบัญชีครัวเรือนได้	3.59	1.150	มาก
8.ปัญหาด้านสุขภาพ เช่น สายตาพร่ามัว มองไม่ค่อยเห็น ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน	3.13	1.297	ปานกลาง
9.ขาดบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำบัญชีครัวเรือน มาให้คำปรึกษา หรือคำแนะนำ	3.65	1.066	มาก
10.เนื่องจากท่านมีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย จึงทำให้ท่านไม่อยากจะจัดทำบัญชีครัวเรือน	3.68	1.403	มาก
ผลเฉลี่ยรวม	3.69	1.160	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=1.160) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยการเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ท่านยังสับสนและไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ($\bar{X}=4.03$, S.D.=1.147) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการกักจับผิดชอบในประจำวันมากทำให้ไม่มีเวลาจัดทำบัญชีครัวเรือน ($\bar{X}=3.83$, S.D.=1.168) อยู่ในระดับมากและการจัดทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก ทำให้เสียเวลาในการจัดทำ ($\bar{X}=3.82$, S.D.=1.165) ตามลำดับ

3. การสนทนากลุ่มย่อย จากตัวแทนจากภาครัฐ หัวหน้าชุมชนและตัวแทนครัวเรือน

ภาพรวม พบว่า แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ควรมีการเชิญชวน ส่งเสริม รวมถึงมีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้กับครัวเรือนในชุมชน มีการสอนการจัดทำแผนการเงินประจำปี สร้างผู้นำต้นแบบในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้เป็นตัวอย่างให้กับประชาชนในชุมชนเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นำชุมชนและครัวเรือนในชุมชน เชิญสถาบันการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงวิทยากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความเข้าใจมาอบรมให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องการจัดทำบัญชี

การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ครัวเรือน และมีการติดตามผลการจัดทำบัญชีครัวเรือนหลังจากที่ได้อบรมอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้น หน่วยงานในท้องถิ่นควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชี อบรมถึงประโยชน์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ครัวเรือนในชุมชนมีความสนใจในการจัดทำบัญชีมากขึ้น ทำให้ครัวเรือนทราบถึง รายได้ รายจ่าย และควรเหลือเก็บออมได้เท่าใด ก็จะสามารถใช้การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนในชุมชนได้

นอกจากนั้น ยังมีข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการนำบัญชีครัวเรือนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า การที่จะนำบัญชีครัวเรือนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น ครัวเรือนในชุมชนต้องให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือน มีวินัยในการจดบันทึกบัญชีอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า สภาพปัจจุบันครัวเรือนในชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ในภาพรวม ไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนสาเหตุหลักๆ เนื่องจากสมาชิกครัวเรือนไม่มีเวลาในการจัดทำ เพราะว่า มีการกิจต้องรับผิดชอบในประจำวันมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำบัญชีครัวเรือน แต่มีประสบการณ์ในการจัดทำ เคยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด ฯลฯ เคยเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน เนื่องจากถูกชักชวนให้เข้าร่วมการอบรม ซึ่งสมาชิกไม่ได้เห็นความสำคัญและตระหนักการจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมถึงเคยได้รับการแจกคู่มือ สมุด เอกสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแต่ไม่เคยได้รับการติดตามผลหลังจากการได้รับการแจกคู่มือ จึงทำให้สมาชิกในครัวเรือนเกิดการสับสนในการบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนั้น ถ้ามีการจัดโครงการบริการวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนในชุมชนส่วนใหญ่สนใจที่จะเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัรา สุตันทวิบูลย์, นัยนา แคล้วเคลือ, พรสิริ สุขผ่อง, ยุพา สะรุโณ และลำไย มีเสน่ห์ (2562) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรจังหวัดราชบุรี พบว่า กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้รับการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐบาลและผู้นำชุมชน ปัญหาและอุปสรรค คือ เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐไม่มีการติดตามผล จึงส่งผลต่อกลุ่มตัวแทนเกษตรกร ส่วนใหญ่ขาดการบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปาพิต ศรีสว่างวงศ์ (2562) ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพปัญหาปัจจุบันของการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชีวิตประจำวันภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือนและยังไม่มีความรู้ในการจัดทำบัญชีเท่าที่ควร

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า สมาชิกในครัวเรือนยังสับสนและไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมถึงมีการกีดกันมิชอบในประจำวันมาก ทำให้ไม่มีเวลาจัดทำบัญชีครัวเรือน และการจัดทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยาก ทำให้เสียเวลาในการจัดทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุปผา คำนวน (2563) ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ ในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ส่วนใหญ่ครัวเรือนของชุมชนไม่ได้บันทึกบัญชีครัวเรือนเพราะขาดความเข้าใจในการทำบัญชีครัวเรือน นอกจากนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของลักขณา คำชู (2562) ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมศักยภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลรางแดง อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำบัญชีครัวเรือน เนื่องจากมีการกีดกันมิชอบมาก ทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิติยาพัฒน์ ล้อมฉิมพลี (2557) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนชุมชนบ้านปากคลองบางโพธิ์เหนือ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนชุมชนบ้านปากคลองบางโพธิ์เหนือ จังหวัดปทุมธานี มีความยุ่งยากและทำให้เสียเวลาไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง

3.แนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของชุมชนบ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด สามารถกำหนดแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือนสรุปได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เชิญชวน ส่งเสริม ให้ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมถึงมีการสอนการจัดทำแผนการเงินประจำปี

ขั้นตอนที่ 2 จัดอบรมให้ความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือน ควรจัดอย่างน้อยต่อเนื่อง 3 ปี โดยหน่วยงานรัฐ มีการติดตามผลหลังอบรมสม่ำเสมอเพื่อกระตุ้นการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชุมชน และมีการสร้างไลน์กลุ่มหมู่บ้านเพื่อติดตามผลการบันทึกบัญชีครัวเรือน รวมถึงจัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษา

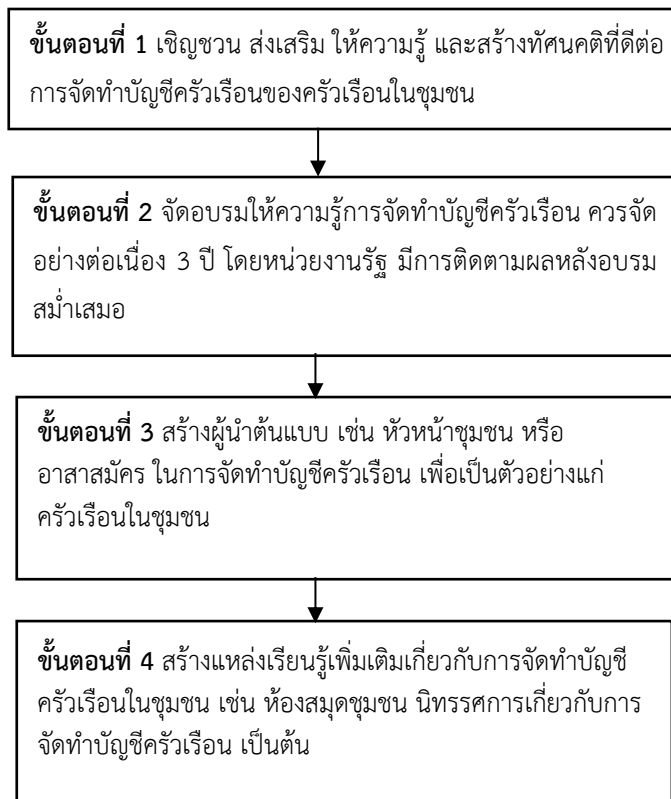
ขั้นตอนที่ 3 สร้างผู้นำต้นแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน เช่น หัวหน้าชุมชน หรืออาสาสมัครในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ครัวเรือนในชุมชน รวมถึงมีการส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน ซึ่งการจัดทำบัญชีครัวเรือนสามารถสร้างความร่วมมือในชุมชน มีการแบ่งปันข้อมูลระหว่าง

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น โดยสอดคล้อง

จากข้อมูลแนวทางในการจัดทำบัญชีครัวเรือนข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกณรงค์ เรืองรัตน์ (2561) ที่ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและแนวทางการส่งเสริม การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนของคณาจารย์ ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการส่งเสริม โดยการให้ความรู้ เพื่อให้ประชาชนจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายในครัวเรือน นำไปสู่ความมั่นคงทางการเงินอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร แสงวงโรตม์ (2557) ทำการศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของชาวบ้านในเขตห้วยจรเข้มาก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ จัดอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนโดยเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานรัฐเป็นผู้ดำเนินการอบรม และควรมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยเฉพาะเกษตรทฤษฎีใหม่ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

.....

จากผลการวิจัยที่ได้จากกระบวนการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สามารถนำมาสรุปเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนในชุมชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ยังสับสนและไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ดังนั้น ควรมุ่งสร้างความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้กับครัวเรือนในชุมชน เช่น การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับบัญชีครัวเรือน การสร้างศูนย์การเรียนรู้บัญชีครัวเรือนในชุมชน มีการจัดโครงการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องรวมถึงจัดให้มีที่ปรึกษาการจัดทำบัญชีครัวเรือนขึ้นในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจและวัตถุประสงค์ให้กับครัวเรือนในชุมชนมากขึ้น จะสามารถนำมาสู่การแก้ไขปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการด้านการเงิน ลดภาระหนี้สิน เพิ่มรายได้ และมีเงินออม นำมาสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

2. จากผลการวิจัยการดำเนินการสนทนากลุ่มย่อย ผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะเกี่ยวกับการที่จะนำบัญชีครัวเรือนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น ครัวเรือนในชุมชนต้องให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือน มีวินัยในการจดบันทึกบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากผู้นำชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการบันทึกบัญชีครัวเรือน รวมถึงมีของรางวัลหรือการมอบเกียรติบัตรเพื่อยกย่องครัวเรือนที่มีระเบียบวินัยในการจัดทำบัญชีครัวเรือนสม่ำเสมอเป็นประจำทุก ๆ เดือน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทกับครัวเรือนในพื้นที่ รวมถึงศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลรูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนต่อไป เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติคุณพัฒน์ ล้อมฉิมพรี. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนชุมชนบ้านปากคลองบางโพธิ์เหนือ จังหวัดปทุมธานี. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ฐนตม ราศรีรัตนะ. (2557). การจัดทำบัญชีครัวเรือนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ทำนาในบ้านแดงน้อย หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 9 (30), 72-84.
- พระณัฐภูมิ พันทะลี, พระธัญวัฒน์ จีรวทมน และพระครูโสภณธรรมวงษ์. (2563). วิถีชีวิตใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 2(3), 54-65.
- ธีรวัรา สุตันทวิบูลย์, นัยนา แคล้วเคลือ, พรสิริ สุขพ่อง, ยุพา สระภู และลำไย มีเสน่ห์. (2562). การศึกษาพฤติกรรมและสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรจังหวัดราชบุรี. *วารสารบัญชีปริทัศน์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 4(2), 58-71.
- ธรรณชนก นิลมณี, ศรีสมร ผ่องพุมิ, จุฑามาศ แซ่ห่อ และอรพินท์ อิ่มจงใจรักษ์. (2558). การศึกษาพฤติกรรมและสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี (รายงานวิจัย). นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ธนากรกรุงศรีอยุธยา. (2564). บทวิเคราะห์เศรษฐกิจประจำสัปดาห์. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.krungsri.com/th/resarch/macroeconomic/weekly/weekly-21015>
- นภาพร ลิขิตวงศ์จร. (2550). บัญชีครัวเรือน: เครื่องมือเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารศูนย์บริการวิชาการ*, 15(3), 25-29.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุปผา คำนวน. (2563). รูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ ในอำเภอมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 9(3), 28-40.

การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน
บ้านหมู่ 1 ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

- ปภาพิต ศรีสว่างวงศ์. (2562). แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีภายใต้ *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*ของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดมหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปาริชาติ มณีมัย, ชลันธร ศรีธรรมโชติ, ภัทรพล วรรณราช และระวีวรรณ สุขพิลาภ. (2561). การจัดทำบัญชีตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีเกษตรกรในพื้นที่โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตำบลนาข้าวเสียอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง. *วารสารพัฒนาสังคม*, 20(2), 18-33.
- ภัทรา เรื่องสินภิญญา. (2555). บัญชีครัวเรือน เรื่องใกล้ตัวที่ถูกลืมมองข้าม. *วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* 2555, 7(1), 20-28.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2560). *เศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/sufficiency-economy.html>
- ลักขณา คำชู. (2562). แนวทางการส่งเสริมศักยภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลลำแดง อำเภอสองทศ จังหวัดสงขลา, ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ครั้งที่ 12 (หน้า 1009-1015). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.
- เอกณรรค์ เรืองรัตน์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและแนวทางการส่งเสริมการจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายในครัวเรือนของคนทำงาน ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เอมอร ไมตรีจิตร. (2559). การยอมรับการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในตำบลวังราย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 22(42), 13-20.
- เอมอร แสงวโรธม์. (2557). แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของชาวบ้านในเขตห้วยจรเข้มาก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 9(2), 30-39.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570)*. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564, จาก <https://drive.google.com/file/d/view>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). USA: Harper & Row.